

HỘI THẢO

Sử dụng hợp lý và bền vững đất lâm nghiệp trong tiến trình tái cơ cấu ngành: Thực trạng và giải pháp

Hà Nội, ngày 24 tháng 06 năm 2016

Giới thiệu

Phát triển lâm nghiệp bền vững về kinh tế, xã hội và môi trường; từng bước chuyển đổi mô hình tăng trưởng theo hướng nâng cao chất lượng, hiệu quả, năng lực cạnh tranh là mục tiêu lớn nhất của Đề án tái cơ cấu ngành lâm nghiệp, được Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn (BNNPTNT) ban hành theo Quyết định 1565/QĐ-BNN-TCLN ngày 08/07/2013. Để thực hiện mục tiêu này, cơ cấu các loại rừng và đất lâm nghiệp đã được định hướng sẽ có những thay đổi lớn trong những năm tới, theo đó đến năm 2020, ngoài diện tích rừng đặc dụng sẽ được củng cố, giữ nguyên diện tích (2.27 triệu ha), các diện tích rừng phòng hộ và rừng sản xuất sẽ là đối tượng ưu tiên chuyển dịch nhằm đảm bảo quỹ đất phát triển sản xuất, cung cấp nguyên liệu cho công nghiệp chế biến, cũng như cải thiện sinh kế, xóa đói giảm nghèo cho cộng đồng địa phương. Theo đó:

- 1.18 triệu ha rừng và đất rừng phòng hộ ít xung yếu sẽ được xem xét chuyển sang khai thác, sản xuất kết hợp phòng hộ theo Kế hoạch số 8418/KH-BNN-TCLN ngày 13 tháng 10 năm 2015.
- 2.2 triệu ha diện tích đất lâm nghiệp, chủ yếu là đất rừng sản xuất và rừng phòng hộ, thuộc phạm vi quản lý của các nông, lâm trường quốc doanh cũng đã và đang được cơ cấu lại theo Nghị quyết 30-NQ/TW¹ và Nghị định 118/2014/NĐ-CP². Đến cuối năm 2015, 293 công ty đã hoàn tất hồ sơ định hướng đổi mới, tái cơ cấu nhằm nâng cao hiệu quả sử dụng đất, tài nguyên rừng; 753.000 ha sẽ được giữ lại với chức năng phòng hộ để cung cấp dịch vụ công ích nhận chi trả DVMTR; một số diện tích khác sẽ được chuyển giao, sử dụng cho mục đích phát triển rừng; hoặc sẽ được chuyển cho các tổ chức kinh tế, cộng đồng, cá nhân khác để sử dụng vào mục đích sản xuất, phát triển kinh tế, cải thiện sinh kế.
- 2.19 triệu ha (đất) rừng, hiện đang tạm giao cho các Ủy ban nhân dân xã quản lý, nhưng đang đối mặt với nguy cơ cao vì bị khai thác và chuyển đổi bất hợp pháp. Quyết định

¹ Nghị quyết 30-NQ/TW của Bộ Chính trị về tiếp tục sắp xếp, đổi mới và phát triển nâng cao hiệu quả hoạt động của công ty nông, lâm nghiệp ngày 12 tháng 03 năm 2014

² Nghị định 118/2014/NĐ-CP về sắp xếp, đổi mới và phát triển, nâng cao hiệu quả hoạt động của công ty nông, lâm nghiệp.

07/2012/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ đã ban hành các giải pháp tài chính và kỹ thuật để chính quyền và người dân địa phương tăng cường quản lý, bảo vệ diện tích rừng và đất rừng này.

- Đề xuất phương án thay đổi cách phân loại rừng trong xây dựng dự thảo Luật Lâm nghiệp mới. Theo đó, từ cơ cấu 3 loại rừng hiện nay sẽ được tách – nhập thành 2 loại theo mục đích sử dụng chính là rừng bảo vệ và rừng kinh tế³, vừa để đảm bảo tập trung tối đa nguồn lực tài chính cho các diện tích rừng tốt, đa dạng sinh học cao cần bảo tồn, nhưng cũng sẽ đảm bảo bổ sung được nguồn quỹ đất cho sản xuất phát triển kinh tế lâm nghiệp từ rừng sản xuất.

Xu hướng chuyển dịch trong cơ cấu đất lâm nghiệp ở quy mô lớn là hiện hữu. Bên cạnh những cơ hội và kỳ vọng phát triển kinh tế rừng, những thay đổi lớn mang tính hệ thống nói trên cũng đặt ra những hàm ý quan trọng phải có nhận diện, đánh giá tính cần thiết, tính phù hợp, tác động và rủi ro của các phương án chuyển đổi, tái cơ cấu, nhất là liên quan đến quy hoạch sử dụng đất, rừng cũng như hỗ trợ giải quyết các tranh chấp, mâu thuẫn về sử dụng đất rừng giữa người dân với các chủ rừng nhà nước (đặc biệt là các công ty lâm nghiệp và ban quản lý rừng phòng hộ) hiện tại. Đồng thời, sự chuyển dịch nói trên cũng đặt ra các yêu cầu cần phải xem xét và sửa đổi quy định hiện hành để đảm bảo rằng đất rừng và rừng được quản trị tốt hơn; đảm bảo tính minh bạch, có sự tham gia và công bằng lợi ích trong quá trình quy hoạch quản lý và sử dụng rừng, đất lâm nghiệp; thu hồi, giao, cho thuê rừng và đất rừng.

Nhằm hỗ trợ và đóng góp cho tiến trình sửa đổi Luật BVPT 2004, hay xây dựng Luật Lâm nghiệp, theo khuôn khổ Kế hoạch hợp tác khoa học năm 2016 ký ngày 05/01/2016 (Hoạt động 2.1), Trung tâm Con người và Thiên nhiên (PanNature) phối hợp với Tổng cục Lâm nghiệp (TCLN) và Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam (VUSTA) đồng tổ chức hội thảo “*Sử dụng hợp lý và bền vững đất lâm nghiệp trong tiến trình tái cơ cấu ngành: Thực trạng và giải pháp*” với các thông tin như sau:

Mục tiêu hội thảo

1- Nhận diện và đánh giá tình trạng, nguyên nhân các vấn đề, mâu thuẫn liên quan đến sử dụng đất rừng giữa người dân với các chủ rừng nhà nước (ban quản lý rừng phòng hộ, công ty lâm nghiệp) và kinh nghiệm giải quyết ở các địa phương.

2- Nhận diện các tác động và rủi ro liên quan đến quyền tiếp cận sử dụng đất, rừng của người dân từ các chính sách chuyển dịch cơ cấu đất lâm nghiệp đang hoặc sẽ thực hiện, bao gồm tái cơ cấu công ty lâm nghiệp; chuyển đổi rừng phòng hộ ít xung yếu sang rừng sản xuất; và thay đổi cơ cấu 3 loại rừng thành 2 loại rừng (bảo vệ và kinh tế); và

3- Xác định các yêu cầu tăng cường quản trị tốt đất rừng trong các quá trình quy hoạch quản lý và sử dụng rừng và đất lâm nghiệp; thu hồi, giao, cho thuê rừng và đất rừng; và đưa ra các khuyến nghị cho sửa đổi chính sách liên quan và Luật Lâm nghiệp.

³ <http://tongcuclamnghiep.gov.vn/gop-y-van-ban/tong-cuc-lam-nghiep-lay-y-kien-cua-co-quan-to-chuc-ca-nhan-doi-voi-ho-so-de-nghi-xay-dung-luat-lam-nghiep-a2693>

Chương trình hội thảo

**“Sử dụng hiệu quả và bền vững đất lâm nghiệp trong tiến trình tái cơ cấu ngành:
Thực trạng và giải pháp”**

Hà Nội, ngày 24 tháng 06 năm 2016

Thời gian	NỘI DUNG
8:00 – 8:30	<i>Đăng ký đại biểu</i> Trung tâm Con người và Thiên nhiên
8.30-8.35	<i>Giới thiệu Chương trình hội thảo</i> Trung tâm Con người và Thiên nhiên
8:35 – 8:50	<i>Phát biểu khai mạc</i> Đại diện Lãnh đạo Tổng cục Lâm nghiệp Đại diện Lãnh đạo Liên hiệp các hội khoa học kỹ thuật Việt Nam
Phiên buổi sáng – Hiện trạng, nguyên nhân, tác động và kinh nghiệm giải quyết tranh chấp sử dụng đất lâm nghiệp tại các địa phương Điều hành: Đại diện lãnh đạo Tổng cục Lâm nghiệp Đại diện Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam	
8:50 – 9.10	<i>Chính sách giao đất giao rừng trong bối cảnh tái cơ cấu ngành lâm nghiệp: Cơ hội phát triển rừng và cải thiện sinh kế vùng cao</i> Ông Trần Hữu Nghị, Tropicenbos International Việt Nam
9.10 – 9.30	<i>Quản lý và sử dụng đất lâm nghiệp trong hệ thống rừng phòng hộ: Trường hợp tỉnh Thừa Thiên Huế</i> Ông Phạm Ngọc Dũng, Phó Chi cục Kiểm lâm kiêm Giám đốc Quỹ Bảo vệ và Phát triển rừng tỉnh Thừa Thiên Huế
9.30 – 10.00	<i>Câu hỏi và thảo luận</i> Toàn thể đại biểu
10.00- 10.15	Nghỉ giải lao
10.15- 10.40	<i>Hiện trạng về sử dụng và các vấn đề quản lý đất rừng sản xuất ở Việt Nam</i> Ông Phạm Văn Hạnh, Vụ Quản lý Sản xuất, Tổng cục Lâm nghiệp
10.40 – 11.00	<i>Thách thức và rào cản giải quyết tiếp cận đất rừng cho hộ gia đình trong tiến trình tái cơ cấu công ty lâm nghiệp</i> <u>Chia sẻ:</u> Công ty TNHH MTV Lâm nghiệp Yên Thế (Bắc Giang) Ông Ngô Văn Hồng, Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu Kiến thức Bản địa và Phát triển (CIRD)
11.00 – 12.00	<i>Thảo luận chung và sơ kết phiên I</i> Lãnh đạo Tổng cục Lâm nghiệp
12.00 – 1.30	Nghỉ ăn trưa

Phiên buổi chiều - Nhận diện tác động và rủi ro của chuyển dịch cơ cấu đất rừng và tăng cường quản trị đất rừng trong bối cảnh mới

Điều hành: Đại diện lãnh đạo Tổng cục Lâm nghiệp
Đại diện Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam

13.30 – 13.45 *Giới thiệu nội dung phiên buổi chiều*

Đại diện Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam

13.45 – 14.05 *Phương án chuyển đổi rừng phòng hộ ít xung yếu sang rừng sản xuất: kế hoạch và tiêu chí thực hiện*

Vụ Quản lý sản xuất, Tổng cục Lâm nghiệp

14.05 – 14.25 *Nhận diện tác động và rủi ro của phương án chuyển đổi rừng phòng hộ ít xung yếu sang rừng sản xuất*

Ông Nguyễn Việt Dũng, Trung tâm Con người và Thiên nhiên

14.25 – 14.50 *Rừng do UBND xã quản lý: Hiện trạng và giải pháp*

Bà Hồ Thị Quý Phi, Ban quản lý Dự án KfW10 tỉnh Kon Tum

14.50 – 15.30 *Thảo luận chung*

Toàn thể đại biểu

15.30 - 15.45 **Nghỉ giải lao**

15.45 – 16.05 *Đề xuất thay đổi cơ cấu 3 loại rừng thành 2 loại rừng: Cơ sở khoa học, thực tiễn*

Chuyên gia Tổng cục Lâm nghiệp

16.05 – 16.20 *Bình luận về đề xuất thay đổi cơ cấu phân loại rừng*

GS.TS. Đặng Hùng Võ, Nguyên Thứ trưởng Bộ Tài nguyên và Môi trường,
Cố vấn Chương trình Quản trị Đất Mê Kông

16.20 – 17.00 *Thảo luận chung*

Toàn thể đại biểu

17.00 – 17.15 *Tổng kết - Bế mạc hội thảo*

Đại diện lãnh đạo Tổng cục Lâm nghiệp